

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
مرکز مدیریت بیماری‌ها
اداره سلامت روان

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی هرمزگان
مرکز آموزش درمانی کودکان بندرعباس

محققین تأثیر بازی در رشد و تکامل کودک را به اثبات رسانده‌اند.

ضمن بازی کودک چیزهایی را می‌آموزد که هیچکس نمیتواند به او بیاموزد و به وسیله آن با محیط اطراف بیشتر آشنا می‌شود، ارتباط مناسب‌تر برقرار می‌کند، تطابق و سازگاری وی بیشتر می‌شود، ارتباط میان اشیاء و وسایل مختلف را یاد می‌گیرد و از این گذشته بازی شغل کودک است. راهی است برای کسب تجربه بخصوص در مورد مسائل پر اضطراب زندگی و استرس‌های مختلف از جمله بیمار شدن.

تأثیر بازی بر تکامل :

ابتدا کودک از ارتباط با دیگران لذت می‌برد وقتی والدین کودک را مورد نوازش قرار می‌دهند از خودش عکس العمل‌هایی چون خنده یا حرکات مختلف نشان می‌دهد.

با استفاده از وسایل مختلف و یا اسباب بازی کودک با رنگ، اندازه، شکل و کاربرد آنها آشنا می‌گردد و حواسی چون بینایی و شنوایی در اثر استفاده زیاد به تکامل می‌رسد.

تأثیر بازی بر تکامل کودک

کد پمفلت تأثیر بازی بر تکامل کودک ۱۴۰۲(۶۱)	
تهیه کننده	طیبه کرمی مسئول واحد روانشناسی
تایید کننده	واحد آموزش سلامت
سال تهیه	تابستان ۱۴۰۲

منبع: روان‌شناسی بازی (کودکان بازی و رشد) فرگاس پیتر هیوز

ولی باید دقت کرد فعالیت‌ها مطابق مرحله تکاملی و سن او باشد. در سنین و مقاطع تکاملی مختلف نوع بازی بستگی به سن کودک دارد و همچنان که بزرگ می‌شود کامل‌تر بازی می‌کند.

بیشترین کاری که کودک در اوایل شیرخوارگی می‌کند جست‌وجو و تجسس است. یکی از بازی‌هایی که معمولاً انجام می‌دهد بازی نمادین است.

در سن یازده تا سیزده ماهگی با فراگیری هرچه بیشتر لغات در انجام این بازی موفق‌تر است.

یک نمونه از این بازی در کودکان نوپا استفاده از فنجان برای نوشیدن و یا استفاده از قاشق برای خوردن است.

آنطور که کودک اشیاء را بیشتر به دست بگیرد یا به دهن ببرد یا با آنها بازی کند، مهارت و هماهنگی میان دست و چشم در وی افزایش می‌یابد.

خردسالی ۳-۶ سالگی

نیمی از بازی‌هایی که در دوره شیرخوارگی به صورت بازی‌های نمایشی و وانمودی بود تبدیل به فعالیت‌های جدی می‌شود ولی هنوز کنار دیگران می‌نشیند با اسباب بازی که کودکان دیگر بازی می‌کنند بازی می‌کند.

در سن چهار، پنج سالگی بازی‌های وانمودی به اوج خود می‌رسد و در بازی نقش دیگران را به خود می‌گیرد که با افزایش سن این بازی‌ها کامل‌تر می‌شود.

از نوع بازی می‌توان متوجه آرامش یا پرخاشگری کودک شد و به تدریج به جای تمام شدن بازی لذت بردن از آن مطرح می‌شود.

تکامل شیرخوارگی تا ۳ سالگی

شیرخواران ۵۰٪ وقت خود را به دنبال جست و جو و یادگیری راجع به محیط اطراف و اشیاء صرف می‌کنند که تحرک آنان نیز تامین می‌شود.

در دو ماه اول چشم‌ها به صورت معنی‌داری به اشیاء نگاه می‌کنند و می‌خواهد محیط را بشناسد.

در چهارماهگی نسبت به تمرینات بینایی عکس‌العمل نشان می‌دهد.

در پنج ماهگی به کمک حس بینایی اشیاء را می‌گیرد هماهنگی میان چشم و دست افزایش می‌یابد و در شش ماهگی اجتماعی می‌شود و در هفت ماهگی مهارت حرکتی او بیشتر می‌شود.

کارهایی مثل بازکردن جلد اسباب بازی‌ها را انجام می‌دهد و در نه ماهگی ترجیح می‌دهد با وسایل تازه بازی کند. بازی با دیگران را دوست دارد و در دوازده ماهگی وسایل را هل می‌دهد، دکمه وسایل را دستکاری می‌کند، با بطری وسایل بازی می‌کند.

” در سیزده ماهگی کارهایی از قبیل پرت کردن توپ و بغل کردن عروسک که تجربه زندگی واقعی را در بردارد انجام می‌دهد.

در بیست و یک ماهگی بازی‌های نمادین اجتماعی را انجام می‌دهد.

در خردسالان بازی کامل‌تر و گسترده‌تر می‌شود. از عروسک بازی و ماشین بازی به قصه‌گویی، پلیس بازی و معلم بازی و معلم بازی، مغازه‌داری و غیره تبدیل می‌شود.

به طور کلی انواع بازی منجر به ایجاد دنیای تکامل زندگی اجتماعی می‌گردد.

بازی‌هایی مثل قایم موشک و عروسک بازی به کودک فرصت کسب تجربه می‌دهد و ضمن بازی ارتباط نزدیکی بین شیرخوار و مادر ایجاد می‌شود.

مثلاً وقتی زیر پتو پنهان می‌شود و مادر او را پیدا می‌کند در وی رضایت خاصی مشاهده می‌شود و این ارتباط مناسب بین آنها منجر به حس امنیت می‌گردد که افزایش تقویت آن بستگی به میزان بازی مادر با کودک دارد.

فعالیت‌هایی چون لباس پوشیدن، غذا خوردن، حمام کردن، آماده شدن برای خواب کودک را به سمت مستقل شدن هدایت می‌نماید که کلیه آنها در اثر بازی تقویت می‌شود.

